Spreeuwenpot met grijpgat.

De zon is nog net niet boven de bomen als op 14 december een klein groepje Anders Actieven besluit , ondanks de kou, met de kajak naar Schipluiden te varen. Doel is het Trammuseum waar de A.A' ers zullen worden ontvangen door Arjen Olsthoorn. Hij zal het nodige vertellen over de expositie 'Van Zouteveense Brug tot Zouteveense Tol'. De expositie is georganiseerd door de Historische Vereniging Oud-Schipluiden en Museum Het Tramstation.

Het werd voor de meesten toch een fietstocht omdat vanwege het ijs op de Vlaardingse Vaart doorvaart niet mogelijk was. Ondanks de vrieskou bleek voor één deelnemer de kou nog niet genoeg om handschoenen te dragen (die zijn voor de echte winter).

Gezien de opkomst was het idee voor het bezoek aan het museum zeer geslaagd. De ruimte waar Arjen ons met koffie en koek ontving, was tjokvol. Zeer geïnteresseerd werd geluisterd naar zijn inleiding over de expositie waarbij ook de Historische Vereniging, het Museum Het Tramstation en het Kasteel aan de orde kwamen. Na beantwoording van diverse vragen konden we aan de hand van de expositie 'een reis door de polder' maken die begon bij de Zouteveense Brug (Valbrug) over de Gaag in Schipluiden. De Keenenburgerweg was vroeger een landelijk weggetje met boerderijen. Foto's prikkelden de herinnering voor degenen die hier in de buurt woonden. Langs de eendenkooi in Schipluiden ging de reis naar het buurtschap Negenhuizen waar nu nog slechts enkele boerdenbedrijven functioneren. Over de brug van de Slinksloot naar het gemaal aan de Vlaardingse Vaart met een laagte in het landschap dat vroeger bekend

stond als het Zouteveense Meer. Daarna langs De Kapel (genoemd naar een echte Kapel) weer richting Vlaardingen over de Breeweg en Holyweg om te eindigen in de Tol van Emous.

De expositie liet goed zien dat de wereld steeds veranderd, soms zeer snel, soms nauwelijks. Nagenoeg het hele landschap ten noorden van het stedelijke gebied (Schiedam Vlaardingen) is nu omgevormd tot recreatiegebied. Kleine postzegels als de Zouteveense polder laten nog iets zien van de geschiedenis van het landschap en haar bewoners. De in 1712 uitgegeven kaart van het Hoogheemraadschap van Delfland, gemaakt door Nicolaas Kruikius laat gedetailleerd de wegen, boerderijen, watergangen en grenzen zien. Deels zijn die nog steeds herkenbaar in het huidige landschap. Het beeld van het agrarische polderlandschap verandert weinig, zoals te zien is op de kaart van de provincie Zuid-Holland 150 jaar later (1866). De grote veranderingen ontstaan eerst na de 2e wereldoorlog.
De ambachtsheerlijkheid Zouteveen was in de 13e eeuw al een feit. Zouteveen was zelfs even in de 19e eeuw een zelfstandige gemeente maar door grondverkoop aan Vlaardingen van de toenmalige eigenaar was het vooral de Vlaardingse Vaart die annexatie belette. Vlaardingen–Ambacht werd gedeeld door de vaart met slechts één enkele brug die in de stad Vlaardingen, bij de sluizen, lag.

Een belangrijk deel van de Anders Actieven kende de omgeving zeer goed vanuit hun eigen jeugd en de ah's en oh's en tal van blijken van herkenning waren dan ook niet van de lucht. Wat de één niet wist, vulde de ander wel aan. Waar zat nou die tol precies en wanneer stopte die dan? Ja, van 1809 betaalden we tol om van de grens van Vlaardingen naar Zouteveen. te gaan. Met de gelden werd nog lang het onderhoud aan de Maasdijk tussen Vlaardingen en Schiedam gefinancierd.

En hoe zit dat nou met de spreeuwenpot met grijpgat? Nou daar kan je meer over horen en zien wanneer het museum weer open is voor de volgende expositie. Ik meld maar vast dat het een toenmalig alternatief was voor de bio-industrie.
Met heel veel dank aan Arjen Olsthoorn, Luuk en Truus Vreugdenhil en al die anderen die bij dit uitstapje betrokken waren.

Dolf Wemmers